

شناسه	مقررات و رویه های اجرایی - دستور جلسه شماره (۲)	تاریخ	۱۴۰۱/۰۷/۱۸
عنوان	بررسی جوانب حذف بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی؛ مبتنی بر حذف معافیت واردات ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی از پرداخت حقوق ورودی		
مرجع طرح موضوع	شوراهای گفت و گوی استان های مرکزی، خراسان رضوی، اصفهان، آذربایجان شرقی، البرز، خراسان جنوبی و یزد و کمیسیون صنایع اتاق ایران		
شرح دستور	در ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲ برخی از موارد معاف از پرداخت حقوق ورودی مشخص شده اند. بر اساس بند (غ) این ماده قانونی (اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱)، واردات ماشین آلات خط تولید که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز می باشد، از پرداخت حقوق ورودی معاف است. لیکن در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در بند ص تبصره ۶، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف شده است نسبت به وصول منابع حاصل حقوق ورودی (مطابق بند (د) ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲) کلیه ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی، اقدام نماید. همچنین در ماده ۳ قانون جهش تولید دانش بنیان که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۳ ابلاغ شده، آمده است: ماده ۳- به منظور حمایت از صنعت ماشین سازی کشور، بند «غ» ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ حذف می شود و واردات ماشین آلات و تجهیزات خدمات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی مشمول حقوق ورودی است. دولت موظف است متناسب با ظرفیت تولید کشور و به منظور حمایت هدفمند و مدت دار از ساخت داخل، سالانه حقوق ورودی این کالاها اعم از سود بازرگانی و سایر دریافتی های موضوع بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲ را تعیین نماید. در این خصوص با توجه به استعلام انجام شده وزارت امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۱۴۰۱/۵۱۱۲۴ مورخ ۱۴۰۱/۱/۳۰ از خزانه داری کل کشور، طی جوابیه تشریح شده است که قانون بودجه سال ۱۴۰۱ قانون مؤخر نسبت به بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی تلقی می گردد و معافیت های مندرج در ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی در سال جاری قابل اعمال نیست و وزارت امور اقتصادی و دارایی را موظف نموده نسبت به حصول منابع حاصل از این بند و حقوق ورودی مطابق بند (د) ماده ۱ قانون امور گمرکی از کلیه ماشین آلات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی اقدام نماید. همچنین طی نامه مدیر کل دفتر مقررات صادرات و واردات وزارت صمت به شماره ۶۰/۴۶۱۶۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۱، موضوع لغو معافیت حقوق ورودی بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی به مراجع ذیربط اعلام گردید. در این ارتباط براساس اعلام فعالین حوزه تولید، در شرایط موجود اقتصادی که بسیاری از ماشین آلات کارخانجات فرسوده هستند و نیاز به خرید و واردات ماشین آلات و سرمایه گذاری جدید به منظور نوسازی و کاهش مصرف انرژی خطوط تولید می باشند، این تکالیف بند (ص) تبصره قانون بودجه و ماده ۳ قانون جهش تولید دانش بنیان تبدیل به یکی از موانع کسب و کار شده است. به گونه ای که از یک طرف با توجه به تغییر ارز مبنا برای پرداخت حقوق ورودی و سایر هزینه های مرتبط از جمله مالیات بر ارزش افزوده، حذف این معافیت ها سبب افزایش هزینه تمام شده ورود ماشین آلات و خطوط تولید شده است؛ و از طرف دیگر در اجرای این قانون از سوی دستگاه های مختلف از جمله سازمان امور مالیاتی و گمرک مشکلاتی وجود دارد که واردکنندگان تجهیزات و خطوط تولید را با هزینه های مالی مضاعفی روبرو نموده است.		

بر اساس مفاد بند الف ماده (۳۹) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۶ و دستورالعمل ابلاغی وزیر امور اقتصاد و دارایی به شماره ۸۶۳۹۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۷ - بخشنامه سازمان امور مالیاتی به شماره ۲۰۰/۹۶/۶۹ در تاریخ ۹۶/۰۵/۲۱ - و همچنین تبصره (۴) ماده (۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰، وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی) برای ورود ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده و صرفاً با اخذ تضمین لازم (معمولاً در قالب چک و سفته) اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می کرده که کاهش هزینه های تولید و رضایت فعالین اقتصادی را به همراه داشته است. اما در حال حاضر با حذف بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی تمامی تسهیلاتی که برای پرداخت مالیات بر ارزش افزوده واردات ماشین آلات از سوی سازمان امور مالیاتی برای تولیدکنندگان وجود داشت حذف شده است و پرداخت این مالیات تنها از پرداخت وجه نقد یا ارائه تضمین بانکی میسر است که علاوه بر هزینه های مضاعفی که در بالا ذکر شد، باعث افزایش هزینه واردات ماشین آلات شده است. با توجه به زمان تصویب و ابلاغ قانون بودجه و قانون جهش تولید دانش بنیان در سال ۱۴۰۱ منطقاً حذف معافیت های موضوع بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی می بایست برای وارداتی که بعد از تصویب قانون اقدام به شروع ثبت سفارش و آغاز ثبت واردات ماشین آلات در سامانه بهین یاب نموده اند تعلق می گرفت؛ اما بر اساس اعلام فعالین اقتصادی، گمرک تنها زمان ترخیص کالا را ملاک دریافت حقوق ورودی در نظر می گیرد. در حالی تولیدکنندگان برای اخذ این معافیت، فرایندهای مختلفی را در زمان ثبت سفارش و اقدام از سوی سامانه بهین یاب وزارت صمت طی نموده اند و برنامه ریزی فعالیت اقتصادی و ارزش گذاری ها خود را بر اساس این دریافت معافیت در نظر گرفته بودند و وزارت صمت نیز در تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۳۰ طی بخشنامه شماره ۶۰/۸۲۷۶۸ اعلام نمود که کاربرانی که درخواست های آن در حین فرآیند صدور مجوز معافیت می باشند، می توانند نسبت به تکمیل درخواست خود در سامانه بهین یاب اقدام نمایند. اما رویه فعلی گمرک به عبارتی عطف به ماسبق کردن قانون می باشد.	
• در ماه های اخیر با توجه به حذف بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۴ در بند ص تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۱ و ماده (۳) قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱ برای ترخیص ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولیدی وارداتی بر خلاف رویه های موجود در بند الف ماده ۳۹ قانون احکام دائمی و دستورالعمل اجرایی آن، صدور گواهی اخذ تضمین و ترخیص ماشین آلات تنها با دریافت عوارض و مالیات ارزش افزوده (به صورت نقد یا تضمین بانکی) ماشین آلات و تجهیزات امکان پذیر است. در حالی قبلاً با ارائه چک یا سفته امکان پذیر بود و این رویه جدید فشار مالی مضاعفی را به تولیدکنندگانی که اقدام به واردات ماشین آلات نموده اند وارد ساخته است. در حالی رویه های اجرایی موجود در بند الف ماده ۳۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و دستورالعمل آن ارتباطی با معافیت بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۴ ندارد که به دلیل حذف آن معافیت (بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی) رویه سازمان امور مالیاتی نیز تغییر کرده است. • با توجه به اینکه فعالین اقتصادی قبل از هر گونه اقدام به واردات ماشین آلات و تجهیزات، برای اخذ معافیت های موضوع بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی، فرآیندهای مشخص و متعددی را از طریق وزارت صمت (سامانه بهین یاب) پیگیری و بعد از اخذ تاییدیه معافیت اقدام به ثبت سفارش و واردات ماشین آلات و تجهیزات می نماید، لذا اعطای معافیت از بدو شروع درخواست تولیدکننده به وزارت صمت موضوعیت پیدا می کند، نه بر اساس زمان ترخیص ماشین آلات یا تجهیزات. اما با حذف بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی در قانون بودجه ۱۴۰۱ و همچنین با عنایت به ماده (۳) قانون جهش تولید دانش بنیان، منطقاً این حذف معافیت های موضوع بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی می بایست برای وارداتی که بعد از تصویب قانون اقدام به	ایرادات و مشکلات مطروحه

درخواست ثبت واردات ماشین آلات در وزارت صمت (سامانه بهین یاب) نموده اند تعلق می گرفت. اما بر اساس اعلام فعالین اقتصادی، گمرک تنها زمان ترخیص کالا را ملاک دریافت حقوق ورودی در نظر می گیرد و اقدام به اخذ حقوق ورودی از این ماشین آلات می نماید.	
موضوع در جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مورخ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۳۰ با حضور نمایندگان اتاق ایران، وزارت صمت، معاونت علمی و فناوری رئیس جمهوری و شوراهای گفت و گوی استان های مختلف مطرح شد: نماینده شورای گفت و گوی استان اصفهان: حذف بند ۱۱۹ قانون امور گمرکی بدون وجود برنامه مشخص و جایگزین برای حمایت از واردات قطعات و تجهیزات مورد نیاز ماشین سازان خطوط تولید به ضرر بخش تولید خواهد شد و می بایست برنامه ای برای حمایت از ماشین سازی و واردات قطعات مورد نیاز خطوط تولید تدوین گردد. نماینده شورای گفت و گوی استان یزد: در حذف این معافیت می بایست به زنجیره کالاها نیز دقت داشت. زیرا با گرانتر شدن واردات ماشین آلات، صرفه اقتصادی تولید برخی محصولات در صنعتی مانند نساجی نسبت به واردات محصول نهایی کاهش می یابد و می بایست این ملاحظات در حذف معافیت در نظر گرفته می شد. نماینده شورای گفت و گوی استان مرکزی: بزرگترین مشکلی که در حال حاضر از اجرای بند ص تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۱ و ماده ۳ قانون جهش تولید دانش بنیان ایجاد شده است عطف با ماسبق شدن در دریافت حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده به ماشین آلاتی که تنها زمان ترخیص آن ها بعد از تصویب قانون می باشد و قبل از تصویب قانون معافیت های خود را اخذ نموده اند. نماینده شورای گفت و گوی استان البرز: با توجه به اینکه صنایع مخصوصا SME ها نیازمند بازسازی ماشین آلات و تجهیزات خود می باشند، این افزایش هزینه هایی که از طریق تغییر نرخ ارز مبنا و حذف حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده ایجاد شده است روند نوسازی صنایع را با کندی مواجه خواهد کرد. نماینده معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری: واردات ماشین آلات در کشور عمدتا با حقوق ورودی ۵ یا ۱۰ درصد بوده اند، و ۷۰ درصد آنها نیز با حقوق ورودی ۵ درصدی به کشور وارد می شده اند. از طرفی ما در صنعت ماشین سازی به توانایی های مهمی دست یافته ایم. لذا الزامی به ارائه معافیت برای ورود ماشین آلات در شرایط موجود نمی باشد و بر اساس روند تاریخی بررسی شده در اعطای معافیت ها در گذشته، برای زمانی معافیت ارائه می شده که هیچ گونه امکان ماشین سازی در کشور وجود نداشت یا بسیار اندک بوده است. اما موضوعی که در شرایط فعلی بیشترین فشار را به تولیدکنندگان وارد ساخته است و می بایست در اسرع وقت رفع شود، اخذ مالیات بر ارزش افزوده بر خلاف روند های قبلی می باشد که معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نیز مکاتبات متعددی با وزارت اقتصاد و مجلس شورای اسلامی به منظور اصلاح روند فعلی در اخذ مالیات بر ارزش افزوده انجام داده، اما تاکنون پاسخی دریافت نشده است! نماینده وزارت صمت: هدف قانونگذار از حذف این معافیت، حمایت از بخش ماشین سازی و شرکت های دانش بنیان بوده است. قبلا برای ماشین آلاتی که ساخت داخل داشته اند معافیت داده نمی شد و تنها به ماشین آلاتی که امکان ساخت داخل نداشته بودند اعطا می شد. با توجه به اینکه حذف این معافیت یک اقدام سیاستگذارانه هست و علی رغم اینکه ما در وزارت صمت هم درخواست هایی برای لغو این حذف معافیت داشته ایم، اما باید به اجرای درست این قانون فرصت داد تا شاهد ارتقاء صنعت ماشین سازی باشیم. البته بخش مهمی از فشارهای موجود به علت این است که برخی سیاست ها در اجرا همزمان شده اند از جمله تغییر نرخ ارز مبنا برای	جمع بندی جلسه کارشناسی مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۳۰

محاسبه و همچنین افزایش قیمت حامل های انرژی برای صنعت. اما پیشنهاد ما این است که علاوه بر اصلاح رویه فعلی سازمان مالیاتی در دریافت ارزش افزوده، نرخ مالیات بر ارزش افزوده و تعرفه های مربوطه نیز مورد بازنگری قرار گیرد.	
۱- سازمان امور مالیاتی بر اساس دستورالعمل اجرایی بند الف ماده ۳۹ قانون احکام دائمی (ابلاغی وزیر اموراقتصاد و دارایی به شماره ۸۶۳۹۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۷) در مورد اخذ مالیات بر ارزش افزوده از واردات ماشین آلات و تجهیزات اقدام نماید و طی بخشنامه ای بر اجرای رویه ای تعیین شده در دستورالعمل مذکور برای تمامی واردات ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید تاکید نماید. ۲- گمرک جمهوری اسلامی ایران طی بخشنامه ای اعلام نماید ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز خطوط تولید که فرآیند اخذ معافیت های موضوع بند غ ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی قبل از تصویب بند (ص) قانون بودجه ۱۴۰۱ شروع شده است، از پرداخت حقوق ورودی معاف می باشند. در این خصوص بر اساس مفاد بند ۲ و ۳ دستورالعمل ابلاغی وزیر اموراقتصاد و دارایی به شماره ۸۶۳۹۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۷، استعلامات جهت تشخیص و تایید این موضوع از سامانه بهین یاب وزارت صمت صورت پذیرد. ۳- برنامه مشخص و زمان بندی شده برای جایگزینی واردات ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید و همچنین حمایت از واردات قطعات و تجهیزات مورد نیاز ماشین سازان داخلی، حداکثر ظرف مدت یک ماه توسط معاونت علی و فناوری رئیس جمهور با مشارکت وزارت صمت و اتاق های سه گانه تدوین و ابلاغ شود تا با ضمانت اجرایی لازم، مورد اقدام و پیگیری قرار گیرد.	پیشنهادهای دبیرخانه
— ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲ بند غ (اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱) — قانون بودجه ۱۴۰۱ - بند ص تبصره ۶ — بند الف ماده ۳۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور — دستورالعمل ابلاغی وزیر اموراقتصاد و دارایی به شماره ۸۶۳۹۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۷ - بخشنامه سازمان امور مالیاتی به شماره ۹۶/۰۵/۲۱ در تاریخ ۲۰۰۹/۰۶/۲۹ — بخشنامه وزرات صمت مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۳۰ شماره ۶۰/۸۲۷۶۸ — نامه شماره ۱۱/۸۵۶۱۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۹ معاون علمی و فناوری رئیس جمهور به وزیر امور اقتصاد و دارایی — نامه شماره ۱۱/۸۹۴۹۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ معاون علمی و فناوری رئیس جمهور به رئیس مجلس شورای اسلامی	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه